

Eesti Vabariigi Põhiseadusliku Assamblee

(PA) reglement

PA tegutseb lähtudes Eesti Vabariigi Ülemnõukogu otsusest Eesti Vabariigi Põhiseadusliku Assamblee tööülesannetest ja töökorraldusest 3. sept. 1991.

§1. Töökeel, tööaeg ja töötasu

(1) PA töökeel on eesti keel.

(2) PA töötab reedeti alates kella 11-st ja laupäeviti alates kella 10-st. Tööpäeva lõpu määravad PA või tema toimkonnad lähtuvalt vajadustest.

(3) PA iganädalane töö algab täiskogu istungiga. Töötaja jaotamise täiskogu ja toimkondade vahel korraldab juhatus.

(4) PA ja tema toimkond ei tööta vaheaegajata enam kui 90 minutit. Lõunavaheaeg on kella 14-st 15-ni.

(5) PA liikmetele makstakse töö eest päevaraha, arvestades tegelikku tööst osavõttu.

§2. Toimkonnad

(1) PA moodustab oma liikmetest teematoimkonnad.

(2) Iga PA liige, välja arvatud PA juhataja, kuulub ühte teematoimkonda.

(3) PA liikmete jaotamise teematoimkondadesse teostab juhatus ja kinnitab PA. Jaotamisel võetakse arvesse liikmete soove. Muudatusi toimkondade koosseisus kinnitab PA juhatuse ettepanekul.

(4) Teematoimkonnad on kuue- kuni kaheteistkünneliikmelised

(5) PA võib moodustada lisaks teematoimkondadele muid töörühmi.

(6) Toimkond võtab oma otsuseid vastu lihthäälteenamisega. Iga toimkonna liige võib toimkonna otsuse apelleerida täiskogule.

9

(7) PA toimikond valib oma liikmete hulgast esimehe ja abiesimehe.

(8) Toimikonna tööd juhatab toimikonna esimees, tema äraolekul - abiesimees.

(9) Toimikonna liikme igakordne osavõtt toimikonna istungist fikseeritakse.

(10) Teematoimikonna töötulemused vormistatakse kirjalike aruannetena PA täiskogule.

§3. PA juhatus

(1) PA valib oma liikmete hulgast juhataja ning esimese ja teise asejuhataja.

(2) Juhataja ja asejuhatajad moodustavad juhatuse. Juhatuse otsustab PA töökorralduse küsimusi. Juhatuse ei langeta poliitilisi otsuseid.

(3) Juhatuse kutsuvad töökorralduse küsimuste otsustamiseks vajadusel enda juurde toimikondade esimehed.

(4) Juhatuse koostab PA töö kalenderplaani ning esitab selle kinnitamiseks PA-le.

§4. PA istungjärgu päevakord

(1) PA istungjärgu päevakorra eelnõu koostab PA juhatuse, arvestades PA töö kalenderplaani ning toimikondade ja üksikliikmete ettepanekuid, mis on juhatusele kirjalikult esitatud hiljemalt kolmapäeval.

(2) PA istungjärgu päevakorra eelnõu koos kõigi ettepanekute arvanäitamisega esitatakse PA liikmetele kirjalikult nädala esimese istungi alguses. Üldkogu võtab päevakorra eelnõu aluseks ja lahendab esitatavad protestid enne päevakorra täitmisele asumist.

(3) PA päevakorda võetakse ainult põhiseaduse väljatöötamise ja PA töökorralduse küsimusi.

(4) Eelmisel istungjärgul päevakorras olnud, kuid arutamata küsimused, aga ka tähtajaliselt katkestatud küsimused võetakse päevakorda vaidlustamata.

§5. Päevakorraküsimuse arutamise kord PA istungil

(1) Päevakorraküsimust võib hakata arutama pärast seda, kui kõik kirjalikud materjalid on PA liikmetele kätte jagatud. Materjalid peavad olema dateeritud ja varustatud koostajate nimedega.

(2) Päevakorraküsimuse arutamine algab üldjuhul

ettekannete ja kaasettekannetega, mis lõpeb ettekandjate lõppsõnaga. Ettekande esitab eelnõu autor või aruandja, kaasettekanded - vastava teematoimkonna esimees ning eksperdid. Toimkondade aruanded esitatakse ka kirjalikult.

(3) Ettekandjale ja kaasettekandjale võib esitada küsimusi. Sõnavõtjatele küsimusi ei esitata.

(4) Kõnepuldist peetavaks sõnavõtuks (kõneks) on aega kuni 7 minutit. Kohalt peetav sõnavõtt ei või kesta üle 2 minuti.

(5) Tavaliselt annab juhataja sõna vastavalt registreerimise järjekorrale. Väljaspool järjekorda antakse sõna istungi läbiviimise korra kohta või faktiliseks märkuseks.

(6) Samas päevakorraküsimuses ühel istungil ei anta ühele PA liikmele sõna üle kahe korra, kaasa arvatud küsimuste esitamiseks. See piirang ei kehti kirjalike ettepanekute ja küsimuste kohta.

(7) Juhatajal on õigus katkestada kõne või sõnavõtt, kui see ei käsitle päevakorraküsimust.

(8) Töökorraldust käsitlevas päevakorraküsimuses on istungi juhatajal õigus sõnavõtte mitte avada, piirata kõnedeks lubatud aega või lõpetada kõnedeks ja sõnavõttudeks registreerimine.

(9) Istungi juhataja ei või asja sisuliseks arutamiseks sõna võtta kohalt. Kõne ajaks peab ta koosoleku juhatamise üle andma asejuhatajale ning esinema kõnepuldist.

§6. Põhiseaduse eelnõude ja muudatusettepanekute esitamise kord

(1) Põhiseaduse eelnõusid saab PA juhatusele esitada 1. oktoobrini. Eelnõu esitab PA liige või liikmed. Juhatus teatab esitatud eelnõudest PA täiskogul. Tähtajaks esitatud eelnõud, samuti ekspertkomisjoni hinnang nende kohta jagatakse kõigile PA liikmetele kirjalikult esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui 4. oktoobri istungiks.

(2) Kui üks põhiseaduse eelnõu on PA-s aluseks võetud, siis esitatakse muudatusettepanekud vastava teematoimkonna esimehele.

(3) Muudatusettepanekud arutatakse esmalt läbi teematoimkonnas, kus langetatakse ka otsus ettepaneku suhtes. Teematoimkonna otsust võib apelleerida täiskogus vastava teematoimkonna aruande arutamisel.

(4) Pärast põhiseaduse ühe eelnõu aluseks võtmist esineb iga teematoimkond aruannetega kolm korda. Pärast teist aruannet võib toimkonnale muudatusettepanekuid esitada vaid tehtud paranduste kohta. Muudatusettepanekuid, mida pole arutatud komisjonis, täiskogus esitada ei saa.

§7. Otsustamise kord

(1) PA otsused langetatakse hääletamise teel. Hääletamine on avalik.

(2) Põhiseaduse eelnõu aluseks võtmine otsustatakse järgmiselt. Esmalt pannakse konkureerima kõik esitatud eelnõud esitamise järjekorras, kusjuures PA liige võib anda poolthääle kuitahes mitmele eelnõule. Igas järgnevas hääletusvoorus langeb välja eelmises voorus kõige vähem poolthääli kogunud eelnõu, kusjuures hääletamise järjekord määratakse vooru poolthäälte arvuga. Lõpuks ainsana eselale jäänud eelnõu aluseks võtmine otsustatakse lihthäälteenamusega. Kui ka seda eelnõu aluseks ei võeta, siis moodustab PA kooskõlastuskomisjoni autorite ja ekspertide osavõtul uue eelnõu koostamiseks.

(3) Pärast iga teematoimkonna kolme aruannet ning eelnõu sisevastuolude lahendamist esitab PA põhiseaduse eelnõu eksperthinnanguks. Sellekohane otsus pannakse hääletusele juhatuse ettepanekul ja langetatakse lihthäälteenamusega.

(4) Pärast eksperthinnangute läbiarutamist ning vajalike paranduste tegemist teematoimkondades ja PA istungil annab PA põhiseaduse eelnõu ülemnõukogule esitamiseks rahvahääletusele.

(5) Muud otsused langetatakse lihthäälteenamusega: otsus loetakse vastuvõetuks, kui ettepanek saab enam poolt- kui vastuhääli.

(6) Enne hääletamisele asumist kordab istungi juhataja kõiki hääletamisele pandavaid ettepanekuid.

(7) Küsimuste hääletusele paneku järjekorra otsustab istungi juhataja.

(8) Kui juhataja on küsimuse hääletusele pannud sellest haamrilöögiga märku andes, siis pole kellelgi õigust enne hääletamise tulemuste selgumist valjusti mõtteid avaldada. Hääletamise tulemused teatab istungi juhataja valjusti ning kinnitab haamrilöögiga. Kui keegi märkab hääletamise käigus protseduurireeglite rikkumist, siis tõuseb ta püsti ning nõuab hääletusprotseduuri peatamist või kordamist.

(9) Üldjuhul on hääletamise tulemus lõplik ja kordamisele ei kuulu. Hääletamist võib korrata vaid uute asjaolude ilmnemisel või muudel mõjuvatel põhjustel. Hääletamise kordamise otstarbekuse küsimuse otsustab istungi juhataja.

§8. Ekspertide osavõtt

(1) Ekspertide kaasamise vahetult Üldkogu töösse otsustab juhatas.

(2) Ekspertide kaasamise komisjoni töösse otsustab komisjon, esitades vastava ettepaneku PA juhatusele PA poolt kinnitamiseks.

(3) Ekspertid võtavad PA tööst osa nõuandva hääleõigusega.

(4) Aluseks võetud põhiseaduse eelnõule, aga ka PA poolt eksperthinnanguks esitatud eelnõule tellib eksperthinnangud PA juhatus.

(5) Ekspertide (sealhulgas välisekspertide) nimekirja koostab juhatus, arvestades PA liikmete ettepanekuid, ning kinnitab PA üldkogu.

(6) Igal PA liikmel on õigus omal käel muretseda eksperthinnanguid ning esitada neid PA teematoimkonnale ning üldkogule.

§9. Vastuolude lahendamise kord

Kui PA või tema toimkondade otsused eelnõu detailide kohta osutuvad vastuolulisteks, siis korraldatakse vastuolude lahendamiseks vastavate toimkondade ühisistungeid või moodustatakse kooskõlastuskomisjon.

§10. Reglementeerimata protseduurid

Reglemendiga reguleerimata PA protseduuriküsimusi, samuti korra tagamise istungitesaalis otsustab PA juhataja.